

TEK-ESİN VAKFI KÜTÜPHANESİ

Tek-Esin Vakfı Kütüphanesi nadir eserler bölümü.

T

ÜRKÇÜLÜK akımının ileri gelen isimlerinden Ahmed Ferid Tek'in kızı olan Emel Hanım İstanbul'da dünyaya gelir. Çocukluk yılları Millî

Mücadele dönemine rastlar. Cumhuriyetin ilanından sonra babası diplomat olarak görevlendirilince hayatının büyük bir kısmını kaplayacak olan yurtdışı serüveni başlar. Öğrencilik yılları Fransa ve İngiltere'de geçer. Bakaloryadan sonra mimari okumak için École des Beaux-Arts'a gider ancak Ortaçağ usulüne göre eğitim veren okuldaki ağır şartlar yüzünden tahsilini yarım bırakır. Babasıyla annesinin okuduğu École des Sciences Politiques'in tarih bölümünden mezun olur. Sorbonne'dan da yüksek matematik sertifikası alır. Kültür tarihine duyduğu ilgi onu Paris ve Viyana'daki güzel sanatlar akademilerine sürükler. Mimari, resim, mozaik, vitray ve gravür dersleri alır. Doktorasını Paris Üniversitesinde sanat tarihi alanında yapar.

1941 yılında babasının Tokyo büyükelçiliği sırasında, sefaret başkatibi, Plevne gazilerinden İbrahim Edhem paşanın oğlu Seyfullah Esin ile evlenir. Eşinin diplomat olması yurtdışı serüveninin devamı anlamına gelir. Dünyanın pek çok ülkesini gezme imkanı bulur.

Stockholm elçiliğine gitmek üzere Kore, Mançurya, Moğolistan, Sibiryaya, Türkistan ve Azerbaycan yoluyla Türkiye'ye dönerler. Emel Hanım 2 ay kadar süren bu yolculuk sırasında Orta Asya ve Çin'in kültür sanat mirasını yakından inceler. Eşi farklı ülkelerde vazife yaptıktan sonra 1954'te Moskova'ya atanır. Bu onun için önemli bir fırsattır ve hakıyla değerlendirmesini de bilir. Aldığı özel bir izinle Türkî Cumhuriyetlerin hepsini gezer ve gözlemlerini kaleme alarak *Türkistan Seyahatnamesi* adıyla yayınlar. Sovyet makamlarınca resim çekmesine izin verilmediği için gördüklerini çizerek aktarır. Mimari yapılarla ilgili en küçük ayrıntıları kaydetmiş olması, yapıların o günkü durumlarını tesbit bakımından önem taşımaktadır. 1960'ta eşinin Kahire'ye atanması onun için yine nimet olmuştur. Hayran olduğu ve merak ettiği Mekke ve Medine'yi ziyaret eder. Daha sonra birçok defa ziyaret ettiği ve arkeolojik açıdan da incelediği bu şehirler için bir kitap kaleme alır: *Mecca the Blessed Medinah the Radiant*. Kitapta, bölge topoğrafyasının bozulmaması ve orijinal yerleşim planına dönülmesi konusunda önerilerde bulunur.

İngilizce, Fransızca, Almanca, Rusça, Arapça ve Farsça bilen Dr. Emel Esin

kitap, makale, tebliğ ve gazete yazısı olarak çeşitli dillerde 300'e yakın çalışma kaleme alır. Türk - İslam sanatı ve tarihi alanında pek çok ilke imza atar. 1982'de eşini kaybeder. 26 Şubat 1987'de İstanbul'da vefat eder.

Emel Esin'in vasiyeti doğrultusunda iki yıl sonra Tek-Esin Türk Kültürünü Araştırma ve Geliştirme Vakfı kurulur. Vakfın amacı Türk kültürü alanında yapılan akademik çalışmalara destek vermektir. Emel Hanımın kütüphanesi Mihin Lugal ve ekibi tarafından kataloglanır ve 2005 yılında Üsküdar Salacak'taki evinde açılarak lisansüstü araştırmacılara hizmet vermeye başlar.

Sahibinin ilgi alanlarını ve büyük birikimini ortaya koyan seçkin eserlerin bir araya geldiği, özellikle İslam öncesi Türk kültür ve sanatına dair ülkemizdeki en zengin koleksiyona sahip kütüphanede 7385 cilt kitap, 890 yazma, 4500 kadar makale ve ayrıbasım, 290 ayrı dergi, dosyalar ile zengin bir fotoğraf ve dia arşivi bulunuyor. Z

FOTOGRAF: TEK-ESİN

